КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»

Кафедра освітньої політики

Програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти і установ

«ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ ОНОВЛЕНОГО ПОЛОЖЕННЯ ПРО АТЕСТАЦІЮ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ. СЕРТИФІКАЦІЯ»

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована до затвердження на засіданні кафедри освітньої політики

(Протокол №8 від 21.09.2026 р.)

Завідувачка кафедри Галина ЛОЇК

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою

(Протокол №6 від 1.10.2026р.)

Голова науково-методичної ради Павло ХОБЗЕЙ

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Назва програми: програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти і установ «Практичні аспекти застосування норм оновленого Положення про атестацію педагогічних працівників. Сертифікація»

Розробники: Козлова Людмила Григорівна, старша викладачка кафедри освітньої політики; **Пазюк Сергій Зіновійович**, учитель-методист, вчитель Самбірського ліцею ім. А. Чайковського

Напрям підвищення кваліфікації: розвиток професійних компетентностей педагогічних працівників закладів та установ освіти

Розроблено на основі Типової програми підвищення кваліфікації керівників закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти від 12.10.2022 р. № 905.

Термін дії програми: з 01.01.27 р. до 01.01. 32 р.

Рецензенти: Стасюк Світлана Павлівна, заступник директора з навчально-виховної роботи комунального закладу Львівської обласної ради «Львівський науковий ліцей №1 імені Б.І.Антонича»
Дьячук Валентина Іванівна, заступник директора з навчально-виховної роботи ліцею №93 Львівської міської ради.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми: Реформування системи освіти в Україні в умовах правового режиму воєнного стану та євроінтеграційних процесів вимагає від сучасного педагога постійного професійного розвитку та готовності до нових процедур оцінювання його професійної діяльності. Атестація та сертифікація є ключовими державними інструментами контролю якості кадрового потенціалу, які безпосередньо впливають на мотивацію вчителя, його правовий статус та рівень оплати праці.

Оновлене Положення про атестацію педагогічних працівників (наказ МОН № 805 від 09 вересня 2022 року «Про затвердження Положення про атестацію педагогічних працівників», наступні зміни за наказом 1277, а також нормативні зміни 2026 року (накази МОН № 445 та № 582)) суттєво змінило процедуру атестації, оцінювання педагогів, підходи до присвоєння кваліфікаційних категорій та педагогічних звань, цифровізувало процес та змістило акценти на академічну доброчесність, безперервний розвиток та захист прав педагога.

Оновлення спрямовані на дебюрократизацію процесу, зменшення психологічного тиску на вчителя та розширення ролі сертифікації як прозорого, незалежного, альтернативного інструменту оцінювання

професійних компетентностей педагогів. Водночас сертифікація є інструментом зовнішнього оцінювання, який не лише звільняє від чергової (позачергової) атестації, а й слугує потужним стимулом для кар'єрного та фінансового зростання.

Актуальність програми зумовлена необхідністю надати педагогам чіткі практичні алгоритми: як діяти під час чергової чи позачергової атестації, як правильно подавати документи в електронній формі, як захистити свої права у разі незгоди з рішенням комісії, а також як покроково підготуватися до трьох етапів сертифікації. ЦІ знання потрібні педагогам для попередження і недопущення процедурних помилок (вимога тотального відвідування уроків, примусове написання характеристик, оформлення «папок», неправомірний розрахунок стажу,тощо).

Програма розроблена на основі вимог Положення про атестацію педагогічних працівників зі змінами, Положення про сертифікацію педагогічних працівників зі змінами, професійних стандартів вчителя ЗЗСО, вихователя ЗДО, практичного психолога закладів освіти , а також враховує вимоги нормативно-правових актів: Закон України «Про освіту», Законів України “Про повну загальну середню освіту”, « Про дошкільну освіту», «Про позашкільну освіту», постанови Кабінету Міністрів України № 800 зі змінами, що регулюють питання професійного розвитку та ліцензійних умов освітньої діяльності. Освітній процес за програмою включає поєднання інтерактивних лекцій із практичними заняттями.

Дана програма дає відповіді на складні проблемні питання, практичні алгоритми дій для безпомилкового проведення атестаційного процесу, участі в сертифікації, а також можливість опанувати сучасні інструменти цифровізації атестаційного періоду, наповнення контентом електронних освітніх платформ (ЄАС, ІСУО тощо).

Цільова група: педагогічні працівники закладів освіти і установ

Обсяг(тривалість): 15 годин / 0.5 кредиту ЄКТС.

Особливості реалізації програми: немає

Форма підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна)

Мета підвищення кваліфікації: забезпечення неперервного професійного розвитку педагогічних працівників закладів освіти і установ. Удосконалення правової та професійно-педагогічної компетентності учасників щодо практичного застосування норм оновленого Положення про атестацію, формування готовності до успішного проходження процедури сертифікації та розбудови індивідуальної траєкторії професійного зростання, а також використання на всіх етапах професійного розвитку цифрових інструментів та ресурсів.

Завдання підвищення кваліфікації:

- розкрити ключові новації та практичні нюанси оновленого Положення про атестацію, сертифікації станом на 2026 рік з позиції педагогічного працівника.
- сформувати навички правильного оформлення, збору та подачі документів (зокрема в електронному вигляді) до атестаційних комісій;
- сформувати навички правомірного визначення умов для присвоєння/підтвердження категорій, розрахунку стажу та перевірки вимог щодо підвищення кваліфікації (зокрема напрямів інклюзії та психологічної підтримки);
- роз'яснити новий порядок комплексного оцінювання педагогічної діяльності, значення професійних стандартів в оцінюванні професійних компетентностей педагогів;
- ознайомити з алгоритмом та специфікою проходження трьох етапів сертифікації (незалежне тестування, самооцінювання, вивчення практичного досвіду) та механізмом її зарахування як чергової чи позачергової атестації;

- ознайомити слухачів із поняттям, принципами та можливостями функціонування електронних освітніх систем в Україні в контексті підвищення кваліфікації та атестації педагогів (зокрема Єдиної Атестаційної Системи (ЄАС), інформаційних систем ІСУО та Національної платформи професійного розвитку);
- сформувати практичні навички цифровізації атестаційного процесу та наповнення контентом персональних кабінетів користувачів в електронних атестаційних платформах

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/ набуватимуться:

- здатність до навчання впродовж життя (самоосвітня) (Д1, Г1)
- інформаційно-комунікаційна (Г2)
- інформаційно-цифрова (А3)
- Нормативно-правова компетентність

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

- знає та застосовує нормативну базу з атестації й сертифікації педагогів (Д1.3), вміє захищати професійні права та дотримується вимог щодо підвищення кваліфікації.
- здійснює методичний самоаналіз за профстандартами (Д1, Г1), самостійно готує пакет документів для атестації та працює в електронних атестаційних платформах (А3, Г2).

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Оцінювання результатів навчання здійснюється на засадах об'єктивності, прозорості та відповідності очікуваним результатам навчання. Результати навчання оцінюються за 100-бальною системою, яка складається з: 1) **поточного контролю** (практичного завдання) **– 40 бал**ів, 2) **підсумкового контролю** (тестування) (20 запитань) – **60 балів** (по 3 бали за кожну правильну відповідь). Курс вважається успішно завершений, якщо слухач сумарно набрав **не менше 60 балів.**

У випадку, якщо пропущено **понад 50%** навчального часу, передбаченого програмою підвищення кваліфікації, документ про підвищення кваліфікації **не видається**.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації: сертифікат.

Вартість (у разі встановлення): безоплатний характер надання освітньої послуги для слухачів курсів підвищення кваліфікації за регіональним замовленням місцевих органів управління освітою, вартість згідно з кошторисом відповідно до порядку надання платних послуг для всіх інших категорій.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Зміст програми складається з 3-х модулів та 6-х взаємопов'язаних тем. Передбачено виконання практичної роботи. На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест із 20 питань. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники 100 балів.

Прохідний бал – 60. Учасники, які успішно пройшли навчання, виконали практичну роботу та склали підсумковий тест, отримують сертифікат.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає 15 год, з них 5 год – лекційні заняття, 7 год – практична робота, 2 год – самостійна робота, 1 год- контрольн1 заходи.

Назва навчальних тем	**Лекції**	**Практичз аняття**	**Самос. робота**	**Контрольні заходи**	**Усього**
Інтеграційно-мотиваційне заняття		**1**			**1**
Модуль1. Нормативні оновлення Положення про атестацію педагогічних працівників та їх практичне застосування (накази № 1277, № 445, № 582).	**2**	**2**	**1**		**5**

Тема 1.1. Нормативно-правові акти в галузі освіти, які регламентують атестацію педагогів. Зміни основних принципів, норм, порядку атестації.	2				2
Тема 1.2. Права та обов'язки педагогічних працівників в атестації, сертифікації.		2	1		3
Модуль 2. Новий порядок та процедура всебічного та комплексного оцінювання професійних компетентностей педагогів. Професійні стандарти. Сертифікація .	**2**	**2**			**4**
Тема 2.1. Сертифікація - зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника.	2				2
Тема2.2. Професійні стандарти, їх значення в оцінюванні педагогів в атестації та сертифікації.		2			2
Модуль 3. Цифровізація атестаційного періоду.	**1**	**2**	**1**		**4**
Тема 3.1**.** Електронні освітні системи: суть та принципи їх роботи в контексті процесів підвищення кваліфікації та атестації.	1				1
Тема 3.2. Практичне використання можливостей сучасних електронних систем для професійного вдосконалення та цифровізації атестаційного процесу.		2	1		3
Підсумкові заходи				1	**1**
УСЬОГО	**5**	**7**	**2**	**1**	**15**

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Модуль 1. Нормативні оновлення Положення про атестацію педагогічних працівників та їх практичне застосування (накази № 1277, № 445, № 582)

Тема 1.1 Нормативно-правові акти в галузі освіти, які регламентують атестацію педагогічних працівників. Зміни основних принципів, норм, порядку атестації.

Нормативно-правові документами з атестації: Положення про атестацію педагогічних працівників (наказ МОН від 09 вересня 2022р.№805) зі змінами (Накази МОН № 1277, № 445, №582). Мета атестації. Основні новації Положення. Зміни основних принципів, норм, порядку атестації та їх практичне застосування. Порядок проведення атестації педагогічних працівників, підвищення їх кваліфікації в закладі, установі освіти та вимоги до обсягів підвищення кваліфікації. Дебюрократизація, цифровізація атестаційного процесу. Повноваження атестаційних комісій та керівництва закладу освіти в атестації педагогічних працівників, алгоритм взаємодії педагога з АК І та ІІ рівнів. Умови вивчення практичного досвіду роботи. Нові вимоги до присвоєння кваліфікаційних категорій та педагогічних звань. Атестація окремих категорій педагогічних працівників. Вимоги до оформлення атестаційної документації педагогічними працівниками. Форми подачі документів в атестаційну комісію. Атестація в умовах надзвичайних ситуацій. Порядок оскарження рішень атестаційної комісії.

Тема 1.2. **Практикум: права та обов'язки педагогічних працівників в атестації та сертифікації.**

Основні права, обов'язки та гарантії педагогів в атестації та сертифікації відповідно до чинного законодавства. Типові помилками в організації та проходженні атестації та сертифікації педагогічних працівників. Шляхи попередження та уникнення правових та фінансових порушень. Захист педагогами своїх прав в атестації. Обов'язковість чергової атестації та норм підвищення кваліфікації,як необхідної умови атестації Виконання завдань з 2-3-х проблемних ситуацій в атестації педагогічних працівників, поданих викладачем. Обговорення та врегулювання спірних питань слухачів курсів. Прийняття вірних рішень (перенесення строків атестації, збереження категорій у нестандартних ситуаціях, міжатестаційний період, автоматичне зарахування сертифікації, розрахунок стажу, алгоритм апеляції тощо)

Модуль 2. Новий порядок та процедура всебічного та комплексного оцінювання професійних компетентностей педагогічних працівників. Професійні стандарти. Сертифікація.

Тема 2.1. **Сертифікація - зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника.**

Нормативно-правові акти в галузі освіти, які регламентують проведення сертифікації педагогічних працівників в Україні. Положення про сертифікацію педагогічних працівників зі змінами. Юридичний статус сертифікації як прозорого, незалежного інструменту оцінювання професійних компетентностей педагогів. Право педагогічних працівників на проходження сертифікації. Роль керівника закладу освіти у забезпеченні

права педагогічних працівників на проходження сертифікації та підтримці їх добровільної сертифікації. Перевага сертифікації для педагогічних працівників. Умови участі та квоти педагогів в сертифікації. Етапи проходження сертифікації: незалежне тестування, самооцінювання, вивчення практичного досвіду експертами ДСЯО. Механізм зарахування сертифікації як чергової чи позачергової атестації. Значення сертифікація для вчителів. Відмінність сертифікації від атестації. Перспективи сертифікації.

Тема 2.2. Професійні стандарти, їх значення в оцінюванні педагогів в атестації та сертифікації

Професійні стандарти: «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Практичний психолог закладу освіти», «Вихователь закладу дошкільної освіти». Методичні рекомендації МОН щодо ваповадження професійних стандартів. Характеристика трудових функцій та компетентностей вчителя ЗЗСО за його Професійним стандартом. Значення професійних стандартів в атестації та сертифікації педагогічних працівників: в оцінюванні їх професійної діяльності, в їх професійному розвитку, підвищенні кваліфікації. Суть нового порядку всебічного та комплексного оцінювання професійних компетентностей педагогічних працівників: результати їхньої роботи**,** здобутків, досягнень, професійної кваліфікації, ділових якостей на основі обґрунтованих критеріїв. Значення нового порядку в атестації педагогів та їх сертифікації. Анкета самооцінювання вчителя власної професійної майстерність. Виявлення сильних та слабких сторін власної професійної діяльності. Планування свого подальшого професійного розвитку.

Модуль 3. **Цифровізація атестаційного періоду**.

Тема 3.1. Електронні освітні системи: суть та принципи їх роботи в контексті процесів підвищення кваліфікації та атестації.

Електронні освітні системи та принципи їх роботи. Огляд освітніх інформаційних систем в Україні. Національна платформа професійного розвитку педагогічних працівників як приклад єдиної платформи підвищення кваліфікації. Електронна атестація педагогічних працівників на базі ІСУО.
Єдина Атестаційна Система і робота в ній. Значення єдиної атестаційної програми в об'єднанні всіх ланок атестаційного процесу - заклади освіти, атестаційні комісії, ІППО та суб'єкти підвищення кваліфікації.

Тема 3.2. **Практичне використання можливостей сучасних електронних систем для професійного вдосконалення та цифровізації атестаційного процесу.**

Огляд кабінету користувача в системі ЄАС та в електронній атестаційній системі (ІСУО). Виконання практичного кейсу «Робота користувача в кабінеті єдиної атестаційної системи»: від створення/заповнення необхідних відомостей до завершення процесу атестації. Використання цифрових інструментів та ресурсів на всіх етапах професійного розвитку. Сучасні

інструменти цифровізації атестаційного періоду. Забезпечення процедури самооцінювання педагогічних працівників у відповідності до діючих стандартів освіти. Обговорення шляхів вдосконалення діючих електронних атестаційних платформ,

3.1. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання:

1. Опишіть порядок проведення Вашої атестації у закладі освіти за новим Положенням, враховуючи нові зміни (подача заяви на атестацію, оформлення документів про професійну діяльність та підвищення кваліфікації у міжатестаційний період, засідання атестаційної комісії, оцінка Вашої роботи та рішення атестаційної комісі, підсумковий документ. Чи не було порушень в ході атестації , якщо були, як вони були вирішені?)
2. Визначити, які права і обов'язки під час проведення Вашої атестації та проходження сертифікації Ви маєте і як їх захистити.
3. Проаналізувати, як у вашому закладі освіти здійснюється оцінювання діяльності педагогічних працівників: які критерії застосовуються, які інструменти використовуються та наскільки це оцінювання є обєктивним і зрозумілим для вчителів, хто вивчав їх практичний досвід роботи. Визначити сильні сторони та можливі ризики або формальні підходи.
4. Описати як керівник Вашого закладу сприяє у забезпеченні права педагогічних працівників на проходження сертифікації, підтримує добровільну сертифікації та працює із сертифікованими вчителями
5. Розробити чек-лист індивідуального плану професійного розвитку на 2027,2028 роки.
6. Підготувати зразок апеляційної заяви в атестаційну комісію вищого рівня у разі незгоди педагогічного працівника з рішенням попередньої комісії (присвоєння кваліфікаційної кетегорії, педагогічного звання).
7. Опрацювати інтерфейс персонального кабінету користувача в електронних системах (ЄАС / ІСУО), розробити покроковий алгоритм подання, перевірки та адміністрування атестаційної документації педагогічних працівників в електронній формі.
8. Створити чек-лист роботи в ЄАС/ІСУО.
9. Провести процес самооцінювання професійних знань та вмінь на основі анкет самооцінювання на відповідність професійному стандарту та відповідно отриманих результатів сформувати власну освітню траєкторію професійного вдосконалення.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи:

1. Закон України «Про освіту»https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19
2. Закон України «Про повну загальну середню освіту» (2020): https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text
3. Закон України «Про дошкільну освіту»; (2025).
4. Постанова КМУ «Порядок підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників» від 21.08 2019 №800 зі змінами №1133 від 27.12.2019, №1343 від 22.10.2025р, №1726 від 24.12.2025.
5. Постанова КМУ «Про затвердження Положення про сертифікацію педагогічних працівників»від 27.12. 2018 № 1190, зі змінами №31 від 14.01.2025.
6. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти "Нова українська школа" на період до 2029 року: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80.
7. Державний стандарт базової середньої освіти (2021): https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898.
8. Положення про атестацію педагогічних працівників, наказ МОН №805 від 09 .09.2022, зі змінами № 1277 від 10.09 2024 , № 1169 від 23 .12.2022, № 445 від 13 .03.2026, № 582 від 06.04.2026.
9. Сертифікація вчителів на сторінці МОН: https://mon.gov.ua/ua/tag/sertifikaciya-pedagogichnih-pracivnikiv.
10. Сертифікація вчителів на сторінці ДСЯО: http://www.sqe.gov.ua/index.php/uk-ua/sertyfikatsiia-pedahohichnykh-pratsivnykiv.
11. Методичні рекомендації «Застосування оновленого професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» від 18 грудня 2024 року, УІРО.
12. Лист МОН № 1/15511-22 від 20 грудня 2022 року. «Про методичні рекомендації щодо впровадження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти».

Основна література

1. Атестація педагогічних працівників закладів освіти: огляд нового Положення naurok.com.ua. Facebook.
2. Сайт Педрада Джерело: https://oplatforma.com.ua/article/2987-atestatsya-vchitelv-maybutnogo.
3. Знайшов https://znayshov.com/.../atestatsiia_2025_pidvyshchennia...
4. https://znayshov.com/News/Details/nove_polozhennia_pro_atestatsiiu
5. Атестація педагогів у 2026 році: що змінилося https://znayshov.com/.../atestatsiia_pedahohiv_u_2026...

6. Випуск 10. Атестація педагогічних працівників: права, обов'язки, гарантії та типові помилки.
7. Електронна атестація. Інструкція для закладів освіти. https://drive.google.com/file/d/1hreM_tbJvyu2VgFKsaB6D8otNxB5Ltcc/view?usp=sharing.1
8. Єдина атестаційна система https://eas.ua/support.